

RÄPINA RAHVVALEHT

RÄPINA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUSE HÄÄLEKANDJA

Nr. 22 detsember 2005

5 krooni

70 aastat kooselu ja armastus kestab

Perekond Karu 1957. aastal. Vasakult: Hilda, poeg Juho, Rudolf. Taga tütar Hiivi-Merike.

Mõni lugeja ehk arvab, et selles pealkirjas on numbriga väga sees, kuid ta eksib. Kõik on õige, Võhandu jõe kaldal Sillapää külas kauni nimega Pärnaõie talus elab haruldane vanapaar – Hilda ja Rudolf Karu ehk memmu ja taadu, nagu kolm samas majas elavat nooremat põlvkonda neid hellitlevalt kutsuvad. Nad on nii auväärse eas inimesed, et võib rääkida ka sünniaastast: Hilda on sündinud 16. juulil 1914. aastal Peterburis ja Rudolf 19. detsembril 1911. aastal Tartumaal Valgutas.

Kujutate ette, mida ja keda nende silmad oma pika elu jooksul on näinud! Igatahes vastas Rudolf küsimusele „Kas Sa president Pätsi ka näinud oled?“ – „Küllalt.“

Lugenud läbi Rudolf Karu 1997. aastal kirja pandud „Kiuduskite perekonna ja Pärnaõie (A65) talu kroonika“, ei imesta ma enam selle vastuse üle, sest kroonikas kirjutab Rudolf järgmist:

„Elasime 1935. -1940. a. oktoobrikuuni Tallinnas. Olin ajaleht „Uus Eesti“ Harjumaa abikontori juhataja ja samaaegselt ka Isamaaliidu Harjumaa komitee palgaline sekretär. Peamine tööalane suhtlemine toimus Riikliku Propagandatalitusega (asukohaga Toompea lossis)“...

Aga mitte see pole tänase päeva – 5. detsembri 2005 puhul oluline.

Kroonikast saan teada, et 1917. a. revolutsiooni puhkemisel Paul Kiudusk (Hilda isa) põgenes koos abikaasa ja lastega Pihkva kaudu Eestisse, asudes kogu perega elama Rāpinasse. Rudolf Karu oli 1931. aastal lõpetanud Tartu Tehnikagümnaasiumi, teeninud kaitseväes ja saanud töökoha Rāpina jaoskonna kohtuprivatvi juurde kantseleiametnikuna.

Rudolf meenutab: „Tollel ajavahemikul tutvusin Rāpinas Kiuduskite talu vanema peretütre Hilda Kiuduskiga. See oli noorusaja ilusaim aeg. 1935. a. 5. detsembril ma abiellusin Hilda Kiuduskiga“.

Noored elasid, nagu juba mainitud, 1935. – 1940. aastani Tallinnas. 1940. a. juunis kuulutati Isamaaliit töörahvale vaenulikuks organisatsiooniks ja suleti. Algas Isamaaliidu juhtivate isikute arreteerimine. Ka Rudolf kutsuti NKVD-sse ülekuulamisele. Rudolf kirjutab kroonikas: „Peale Isamaaliidu ja „Uus Eesti“ sulgemist vallandati mind ka „Rahva Hääl“ juurest ja kolisin kogu perega 1940. a. oktoobris Rāpinasse Kiuduskite perekonna Pärnaõie talu“.

Rudolf leidis tööd Rāpina konservitööstuse juhatajana. See võimaldas ka mobilisatsioonist vabastamise, kuna tööstus töötas ka sõjaväele.

„1949. a. 25. märtsi hommikupoolsel ööl äratati meid metsiku

koputamise välisuksele“. Hilda nägi oma isa Pauli ja onu Rudolfi sel hommikul viimast korda, sest „loeti ette otsus kulakliku Kiuduskite perekonna väljasaatmise kohta“. Kuna Karu perekonda ei olnud otseselt otsuses mainitud, jäeti Hilda ja Rudolf koos laste Hiivi-Merikese ja Juhoga talu edasi.

„Peale vanade küüditamist veeti kõik talu vallasvara, põllutööriistad, hobune ja kolm lehma, suur kogus teravilja, loomasööta, hein ja põhk kolhoosile. Tubade mööbel ja tiibklaver viidi rahvamajja. Meile jäeti siiski üks lehm. Hooned võeti kõik aiandustehnikumi käsutusse. Meie elu muutus nendes oludes väga raskeks, olime tõrjutud olukorras...“

...1950. a. algul avanes meil võimalus talust lahkuda ja kolida alevisse. Algas Kiuduskite perekonna Pärnaõie talu eksisteerimises neljakümneaastane vaheaeg“.

Rudolf sai tööd tehnikumi majandusjuhatajana, ta oli ametis 20. maist 1950. a. kuni pensionile minekuni 1972. aastal. 1954. a. jaanuaris kutsuti Hilda Rāpina lasteaeda muusikalise kasvataja kohale. Hiljem töötas Hilda ka Rāpina metsamajandi lasteaias muusikalise kasvataja ja kokana. Hilda meenutab, et tema rühmas oli näiteks praegune Põlvamaa maavanem Urmas Klaas. Väga hea ja rahulik laps olevat olnud.

Elu läks edasi. Raske oli, aga hakkama saadi.

Rudolf kirjutab oma kroonikas: „Talust äraoleku 40 aastase vaheaja jooksul jõudis talu tagasisaamise mõte peaaegu täielikult kustuda. Ei kustunud aga ajalooline arusaamine, et ajaloos ei ole ükski impeerium olnud igavene. Mõte võimalusest talu tagasi tulla oli esialgu päris harjumatu. Perekonnas oli aga Merike see, kes hetkekski ei kahelnud tagasitulekus. Ja nii see algaski!“

Küsin Hildalt ja Rudolfilt, kumb neist seitsmekümne kooseluaasta jooksul teist rohkem kamandanud on. Ühine vastus tuleb väga ruttu: ei olegi majas peremeest olnud, kõik olime alati üheskoos otsustanud. Hilda lisab veel, et tema on iseloomult kangem ja Rudolf järeleandlikum olnud, ehk ka seepärast pole konflikte ette tulnud. Rudolfi sõnul klapib neil Hildaga väga hästi.

Rāpina rahvale tahab vanapaar edasi ütelda järgmist: nii pikka aegade jooksul on Rāpina väga omaseks saanud. Ikka tunne neme veel muret, et Rāpinal hästi läheks. Peaasi, kui rahvas tööd leiaks, et pensionid püsiksid ja tõuseksid.

Kallid Hilda ja Rudolf!

Teie elu on olnud äärmiselt raske, aga ka huvitav. Annaks jumal kõigile nii pikka iga ja selget mõistust kui teil! Tundke veel kaua rõõmu teineteisest, oma lastest, lastelastest ja lastelastelastest ja lubage neil Teist rõõmu tunda ning osa saada Teie rikkalikust elukogemusest! Palju õnne!

Teet Krüsa

Rāpina Rahvalehe toimetaja

Õnne pulmapaarile!

RÕÕMUST JA ARMUST

Jõuluaeg võiks meid vabaks teha rõõmule ja rahule. Aga nende pühadega on juba nii, et ainuüksi kuusepuust ja kingitustest ei aita. Inimese hing on keerukam nähtus. Miski peab seal selginema. Süda peab täituma rõõmu ja rahuga. Seda ei saa meile tegelikult kingida isegi meie kõige lähedased inimesed, kuigi jõuluaeg toob meid tavalisest rohkem kokku.

Rõõm ja rahu kuuluvad kingina nende ellu, kes tunnevad Jumala ligiolekut ja usaldavad Teda.

See, et Jumal tuli Jeesuses inimesena meie ellu, on märk tõelisest armastusest, mis palju kannatanud maailmale kuulutab oma päästesõnumit.

Seegi aasta ei ole mingi erand. Maailm viskleb enda armutuse seadust teoks tehes. Oleme konkurendid elu näitelaval ja selleks valmistavad targad ja ettevõtlikud ajastu peajoone dikteerijad meid ette. Olge edukad ja õppige, kuidas seda on võimalik saavutada. Miski ei tohi teid piirata, kui te rühite uute võitute poole. Ikka on nii, et ühed on peal ja teised all jne.

Jeesuslaps tuletab meelde, et aulisem kõigist võitudest on saada teadlikuks oma lapseseisusest. Iga inimene, olgu ta noor või vana, vaene või rikas, haritud või kirjaoskamatu, võib saada, kui ta Jumala anni vastu võtab, seda jõudu, millest kasvab uus elu, mis ei kao ega lähe mööda, vaid kestab igaveseks eluks.

Inimene ei ole veel valmis. Pikk tee on käia. Kas sa julged seda teha üksnes oma jõule toetudes? Kas sa näed teed, usaldades üksnes oma silmi ja elukogemusi?

Jumal sai inimeseks Jeesuses Kristuses, et meie võiksime saada Jumala lasteks.

Ta tuli seda keset vägivaldset ja vastuoludest tulvil maailma ja me näeme, et tänapäeval ei ole asjaolud suurt muutunud, või siiski... Kas oleme suurte pühade tulekul kui rõõmüst tabatud või jätkame oma tavalist torisemist stiilis: „see on midugi armas, ometi on reaalsus midagi muud.“ Aga kui see laps meile avab, mis on tõeliselt reaalne. Tõeliselt vajalik meie päevades.

Ka siis, kui me oma lapsemeelt oleme kaotamas, kui meie järele on haaramas maailm, mis oma otsustustes laseb ennast välja paista otsekui oleks ta valmis, otsekui ta võiks öelda viimseid tõdesid inimese ja elu kohta. Need ei ole seda ja ei ole inimkond ega ükski inimene valmis. Meil on ees pikk kodutee, et saaksime selleks, kelleks me algselt Jumala südames oleme kavandatud – jumalanäoliseks inimeseks.

Me ei tohi endid nii väikesteks mõelda, et lepime üksnes muretsemisega igapäevase leiva pärast ja igatseme kasvõi tükikese sellest elust, mida telekanalid meile kõikvõimalikes nn. „seepides“ koju kätte toovad.

Elu ei tee elamisväärses mitte see, et meil on palju seda, mida omada, vaid et meil on jõudu olla tundlik ja lepitust külvav inimlaps.

Jõulud tulevad meie juurde armastuse pühadena. Sellest tõeliselt osa saades leiab inimene enda elule niisuguse aluse, mida enam ei suudeta ta käest ära kista. Võibolla on siis kunagi ka meil niisugust usku, millest üks iiri kirjamees kord kõneles. Üks preester näeb tee ääres vana talupoega põlvili palvetamas. Preestrile avaldab see sügavat muljet ja ta ütleb: „Sa oled vist Jumalale väga lähedane.“ Talupoeg katkestab palve, tõstab pilgu, mõtleb siis hetke ja naeratab: „Jah, Ta on minusse väga kiindunud.“

Õnnistatud Jõuluaega meile kõigile!

Urmas Nagel

EELK Rāpina Miikaeli koguduse õpetaja

Hea Rāpina valla rahvas!

Käesolev Rāpina Rahvalehe number jõuab Teie kätte vahetult enne jõule.

Täna, kaheteistkümnenda jõulukuuga päeva õhtul olen arvuti taga ja püüan kõigest hingest trükkida valmis vallavanema jõulutervitust.

Oleks lihtsamast lihtsam soovida Teile häid saabuvaid jõulupühi, head vana-aasta lõppu ja palju õnne uueks aastaks – ja seda tahan ma Teile kohe kindlasti soovida.

Kuid peas keerlevad mõtted hoopis valla järgmise aasta eelarve ümber, mõtted meie võimalike valikute ja sellest tulenevate vastasseisude ümber. Milliseks kujuneb valla areng järgnevatel aastatel? Milliseid valikuid me suudame koos teha, mida meil on võimalik saavutada ja millest peame loobuma? Siit edasi ka südamest tulev soov Teile, hea vallarahvas – löögem aktiivselt kaasa valla kultuuri- ja sporditegevuses, olgem aktiivsed kaasa rääkima valla arengut puudutavates küsimustes, olgem mõistvad ka võimaliku „teise arvamuse“ suhtes, vähem viha ja hukkamõistu, rohkem usku valla tulevikku – kui me seda koos suudame, tuleb ka jõulurahu meie südameisse ja tuleb kindlasti õnnelikum uus aasta.

Vallaametnike meeskonna nimel, vallavanem Teet Helm